

DOI: <https://doi.org/10.54937/ssf.2025.24.4.96-105>

Piesňový repertoár a vokálno-intonačné aktivity v slovenskej adaptácii učebnice „Hravá hudobná výchova 1“ (Taktik)

Song Repertoire and Vocal-Intonation Activities in the Slovak Adaptation of the Textbook “Hravá hudobná výchova 1” (Taktik)

Martina Procházková, Daniela Taylor

Abstract

This paper analyzes the Slovak adaptation of the new textbook for the 1st grade of primary school, “Hravá hudobná výchova 1”, which will be published in 2025 by Taktik publishing house, along with its corresponding methodological guide for teachers. The textbook is designed in accordance with the educational standards from 2023. The paper focuses on the analysis of the textbook's content, with particular attention paid to the didactic processing of the song repertoire and the possibilities for implementing vocal-intonation activities in the relevant grade level.

Keywords: Music Education. Textbook. Song repertoire. Primary education. Vocal-intonation activities.

Úvod

V didaktickej praxi je rola učebnice v procese edukácie nepopierateľná, predstavuje nielen primárny didaktický nástroj žiakov, ale aj esenciálnu oporu pre pedagogickú činnosť učiteľa. „*Viacere výskumy ukázali, že nie učebné osnovy, ale učebnica určuje kvalitu vyučovacieho procesu*“ (Zujev, Sadker, In Turek, 2014, s. 323). V kontexte slovenského školstva prešiel trh s učebnicami v posledných piatich rokoch zmenami, ktoré indikujú podporu inovačných prístupov v ich tvorbe. Jeho otvorenie umožňuje pružnejšie reagovať na kurikulárne zmeny a efektívnejšie riešiť dlhodobú problematiku chýbajúcich či zastaraných učebníc. Zároveň sa posilňuje autonómia učiteľov a škôl, keďže majú možnosť výberu z rozšíreného zoznamu schválených a odporúčaných učebných materiálov, čo im dáva priestor zvoliť si tie, ktoré najlepšie zodpovedajú ich špecifickým potrebám a smerovaniu škôl.

Istý príklad moderného prístupu k tvorbe učebníc predstavuje *Hravá hudební výchova 1: pracovní učebnice pro 1. ročník ZŠ* a *Hravá hudební*

výchova 1: metodická příručka od kolektívu autoriek D. Taylor, B. Küfhaberovej, J. Hlavovej, B. Knopovej a J. Antoňu spolu s CD s hudobnými ukážkami a s verziou pre multimediálnu tabuľu z vydavateľstva Taktik. Učitelia na primárnom stupni v ČR, ktorí s ňou pracujú ocenili predovšetkým jej interaktivitu, modernosť, interdisciplinárnosť, vizuálnu podobu pracovnej učebnice, skutočnosť, že má online verziu pre multimediálnu tabuľu, výber piesní, dostupnosť ich karaoke verzií v rôznych podobách (so spevom, bez spevu, aj prostredníctvom QR kódov), dostupnosť a výber skladbičiek na počúvanie, úpravu piesní pre hru na ľahko ovládateľné hudobné nástroje, variabilitu ponúkaných aktivít zabezpečujúcich činnosť a pestrú náplň vyučovacích hodín a ich spracovanie v metodickej príručke.¹

Slovenská adaptácia učebnice *Hravá hudobná výchova 1*

Slovenská pracovná učebnica *Hravá hudobná výchova 1* a s ňou korešpondujúca metodická príručka pre učiteľov od kolektívu autoriek D. Taylor, B. Küfhaberovej, M. Procházkovej, J. Hudákovej a J. Sedlickej, ktoré vyjdú v roku 2025 vo vydavateľstve Taktik síce preberajú český koncept, ale tvorivo ho adaptujú na domácu edukačnú realitu s prihliadnutím na víziu a vzdelávacie štandardy nového kurikula.²

Dôraz na holistické učenie, integratívny a činnostný prístup sa pri spracovaní jednotlivých tém v učebnici prejavuje nielen intrakurikulárne – v úsilí o komplexný rozvoj hudobných schopností vo všetkých kľúčových komponentoch³ – ale aj interkurikulárne, prostredníctvom tematického prepojenia s obsahom predmetov ako prvouka, slovenský jazyk (vrátane rozvoja reči, slovnej zásoby, čitateľskej gramotnosti, grafomotoriky), výtvarná výchova, matematika a anglický jazyk.

V nasledujúcom texte analyzujeme jednotlivé štrukturálne zložky učebnice. Budeme vychádzať z práce I. Tureka (2014, s. 328 – 331), ktorý uvádza, že štruktúru učebnice tvoria textové (obsahujúce základný, doplňujúci a vysvetľujúci text) a mimotextové zložky (aparát organizácie osvojovania, ilustračný materiál a orientačný aparát).

Pracovná učebnica je vizuálne čistá a lákavá peknými ilustráciami, s dostatočne veľkým písmom abecedy i písmom notovým. Obsahuje tematicky

¹ Vo vyjadrení sa opierame o anketový prieskum iniciovaný vydavateľstvom, ktorý bol zameraný na zber spätnej väzby a hodnotenie miery spokojnosti škôl s používanými učebnicami, pričom cieľovou skupinou boli pedagógovia pôsobiaci na primárnom stupni vzdelávania. Zber údajov bol realizovaný v rokoch 2023 a 2024, zapojilo sa doň 193 učiteľov.

² V súčasnosti vydavateľstvo Taktik získalo schvaľovaciu doložku od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

³ Spev, hra na hudobnom nástroji, počúvanie hudby, hudobno-pohybové vyjadrenie a hudobno-dramatické vyjadrenie (NIVAM, 2024).

zamerané kapitoly previazané s bežným životom.⁴ V rámci ich spracovania v učebnici ostáva zachovaná rovnaká formálna štruktúra. Pri nástupe každej témy je spolu s prvou úlohou spravidla prezentovaná hlavná ilustrácia, ktorá má motivovať a zaujať pozornosť žiakov a vhodne konkretizovať učivo k danej téme.

Textová zložka je s ohľadom na cieľovú skupinu žiakov veľmi úsporná. Základné učivo je vysvetlené vo farebnom rámečku (podľa farby témy) a je v súlade s aktuálnym poznaním, stanoveným obsahom vzdelávania i ontogenetickými osobitosťami. Neoddeliteľnou súčasťou vyučovania hudobnej výchovy sú aj elementárne hudobno-náukové poznatky, ktoré vychádzajú z aktívnej hudobnej činnosti a sú vždy spojené s nenáročnými úlohami v učebnici.

Ako doplnujúci text možno chápať krátke verše slúžiace na rozospievanie (jazykolamy, pranostiky, verše z piesní a pod.), ale aj básne a riekanky motivujúce rytmické, pohybové alebo hudobno-dramatické aktivity.

Napriek tomu, že žiaci prvého ročníka len získavajú základy hudobnej gramotnosti, v učebnici sú od začiatku prítomné notové zápisy piesní, zápisy rytmických sprievodov k piesňam, na ktoré sa neskôr viažu aj pracovné úlohy.

K mimotextovým zložkám možno priradiť úlohy, aktivity a ilustračný materiál, ktorý pomáha usmerňovať poznávaciu činnosť žiakov a je aj názornou pomôckou (napr. schodíky na ilustrovanie postupu melódie, farebný zápis ako inštrukcia pre hru na ozvučné trubice), prípadne plní estetickú funkciu. Ako záverečná úloha v rámci každej témy je zaradená aktivita, ktorá prostredníctvom vizuálneho dotvorenia alebo výberu obrázkov umožňuje vtipné sebahodnotenie žiaka. Orientačný aparát využíva päť piktogramov: označenie rozospievania, úlohy na počúvanie a inštrukcie pre hru na tele (tlesknutie, plesknutie a dupnutie). Využitie piktogramov je funkčné, pomáha žiakom pri orientácii v učebnici i pri diferencovaní úloh.

Vydavateľské údaje a ďalšie doplnujúce informácie sú na prednej vnútornej strane a zadnej strane obálky učebnice. Ako prílohou časť pracovnej učebnice možno chápať kartičky, ktoré sa dajú tvorivo využívať aj mimo nej, pri ďalších rytmických a didaktických hrách (pexeso, domino), hre na ozvučné trubice, ale aj pri rôznych sluchových aktivitách.

Hravá hudobná výchova 1: metodická príručka pre učiteľov hudobnej výchovy 1. ročníka ZŠ sa skladá z úvodnej metodickej časti a z 15 kapitol korešpondujúcich s pracovnou učebnicou. Kapitoly ponúkajú podrobnú štruktúru vyučovacích hodín, inštrukcie a námety ako s jednotlivými témami pracovať. V načrtnutej štruktúre vyučovacích hodín sú náhľady strán z pracovnej učebnice so zobrazením riešenia jednotlivých úloh, odkazy na úlohy v učebnici, piktogramy upozorňujúce na interdisciplinárne vzťahy, voľné strany na poznámky.

⁴ Obsah skúmanej učebnice: 1. Domov a škola, 2. Dopravné prostriedky, 3. Jeseň, 4. Jedlo, 5. Rodina a hudba, 6. Mikuláš a Vianoce, 7. Zima, 8. Ľudské telo, 9. Povolania a remeslá, 10. Zvieratá v lese, 11. Jar, 12. Čas – ročné obdobia, 13. Veľká noc, 14. Hospodárske zvieratá, 15. Leto (Taylor et al., 2025a, s. 1).

Súčasťou metodologickej príručky sú QR kódy s odkazmi na audionahrávky sluchových úloh, rozospievaní, skladieb na počúvanie a piesní vo verzii so spevom i bez spevu. Všetky nahrávky sú taktiež dostupné aj na samostatnom CD. Záver metodologickej príručky tvoria didaktické hry a zoznam nahrávok. Obe publikácie obsahujú zámerne viac piesňového materiálu a námetov, ako je počet vyučovacích hodín v školskom roku. Práca s metodickou príručkou je pre učiteľa nevyhnutná, ak chce plne využiť potenciál pracovnej učebnice.

Piesňový repertoár v učebnici a jeho analýza s dôrazom na realizáciu speváckych a vokálno-intonačných aktivít

Repertoár v učebnici tvorí celkovo štyridsať piesňových útvarov, pričom všetky sú v slovenskom jazyku. Tridsaťšesť piesní sa obsahovo viaže na jednotlivé tematické celky a 4 piesne plnia funkciu hudobného pozdravu.⁵ Spolu s ním v nej predkladáme návrhy funkčne radených aktivít a činností zameraných na jednotlivé zložky vokálneho prejavu a nácvik novej či opakovanie už osvojenej piesne prirodzeným detským hlasovým prejavom a výrazom. Analýza piesňového repertoáru si kladie za cieľ ukázať jeho variabilnosť a pestrosť z hľadiska pôvodu aj aplikovateľnosti pri kultivovaní intonačnej čistoty a rozvoji speváckych schopností žiakov.

Analýza piesňového repertoáru z hľadiska pôvodu

V piesňovom repertoári sú najpočetnejšie zastúpené slovenské ľudové piesne – je ich 13 (t. j. 32 %),⁶ druhú skupinu tvorí 10 slovenských autorských piesní (t. j. 25 %).⁷ Tretiu kategóriu predstavuje 7 (t. j. 18 %) českých autorských piesní so slovenským prekladom alebo priamo zhudobneným slovenským textom.⁸ Do štvrtej skupiny, označenej ako „iné“, sme zaradili 10 piesní (t. j. 25 %), z ktorých: jedna je slovenským prekladom českej ľudovej piesne (*Pod naším okienkom*)⁹, jedna je pôvodne americkým tradicionálom (*Ked' si šťastný*),

⁵ Ako hudobný pozdrav na začiatku a na konci vyučovacej hodiny môžu učitelia využiť celkovo 4 piesne – po dve v rámci polroka. Ide o nenáročné 8–12 taktové popevky s hlasovým rozsahom čistej kvinty spojené s pohybovou dramatizáciou a hrou na tele. Hoci je ich využitie voliteľné, do celkovej analýzy piesňového repertoáru boli zahrnuté.

⁶ Napr. *Pôjdeme my do lesíka*, *Kováč kuje*, *Varila som varila*, *Lietala si lastovienka*, *Povedzte nám, pastuškovia* a i.

⁷ Napr. *Mama varí obed* (A. Čobej), *Vitaj, Mikuláš* (A. Čobej), *My sme malí muzikanti* (E. Hula), *Snehuliak* (A. Biľová), *Hop, hop, na koníčku* (M. Rázusová-Martáková/Š. Kantor) a i.

⁸ Sú to napr. piesne: *Vlak a Auto* (V. Bláha), *Šarkan* (M. Kružiková), *Prišla jeseň* (M. Grepl, po drobnej úprave melódie bolo možné využiť básň J. Pavloviča), *V záhradke na hruške* (A. Dubská) a ďalšie.

⁹ Uvedenú pieseň so slovenským textom aranžoval aj D. Stankovský v zbierke *Ľudové piesne v klavírnej úprave pre ZDŠ* (Stankovský, 1976, s. 12 – 13).

d'alšie štyri predstavujú zhudobnené jednoduché popevky využívajúce melodiku slovenských riekaniak (Šibi-ryby, masťné ryby, Kocúr spí), alebo ide o útvary zhudobňujúce jednoduché durové diatonické postupy (Rebrík, Farebná stupnica). Štyri piesne predstavujú hudobné pozdravy. Percentuálne zastúpenie jednotlivých kategórií je znázornené v Grafe 1.

Graf 1: Percentuálne zastúpenie piesní podľa pôvodu
(zdroj: vlastné spracovanie)

Analýza piesňového repertoáru z hľadiska hlasového rozsahu, tessitury a tóniny

Ako možno vidieť v Tabuľke 1, viac ako 70 % piesní v skúmanom súbore je v tóninách C dur a D dur, melodická línia v 47,5 % piesňového repertoáru je umiestnená v tessiture $d^1 - g^1$ a 75 % piesní v skúmanom súbore má hlasový rozsah čistej kvinty až veľkej sexty.

Tabuľka 1: Analýza piesňového repertoáru z hľadiska hlasového rozsahu, dominujúcej hlasovej polohy a tóniny
(zdroj: vlastné spracovanie)

Tónina		Tessitura		Hlasový rozsah	
C dur pent.	2	$c^1 - f^1$	6	m. 3	1
C dur	16	$d^1 - g^1$	19	č. 4	4
D dur	13	$e^1 - a^1$	10	č. 5	15
F dur	6	$f^1 - h^1$	5	v. 6	15
G dur	3			m. 7	3
				č. 8	2

Analyza piesňového repertoáru z hľadiska melodického postupu a spevnosti

Na základe Tabuľky 2, ktorá analyzuje piesňový repertoár v učebnici z hľadiska melodického postupu a spevnosti je z celkového počtu 40 piesní možné ako najpočetnejšiu skupinu identifikovať piesne s terciovou výstavbou melódie (spolu 20, t. j. 50 %). Rovnako 50 % zastúpenie majú v repertoári piesne s melodickým pohybom od základného tónu, druhú početnú skupinu tvoria piesne s descendantným postupom melódie od 5. stupňa – 12 (t. j. 30 %). Do skupiny „iné“ sme ešte zahrnuli vybrané melodické osobitosti analyzovaných piesní, ktoré už kladú isté nároky na spevácke schopnosti žiakov. V repertoári je pomerne frekventovane zastúpená skupina piesní s opakovanými tónmi¹⁰ – je ich 19 (t. j. 47,5 %) a piesní s väčším intervalovým postupom (čistá kvinta, veľká sexta, malá septima) v melódii – je ich 11 (t. j. 27,5 %). Piesní, ktoré prirodzene navodzujú plynulé vedenie melódie v kantiléne je v učebnici 7 (17,5 %). Analýza repertoáru z tohto pohľadu poukazuje na jeho didakticky premyslenú štruktúru, ktorá komplexne rozvíja spevácke schopnosti žiakov.

Tabuľka 2 Analýza piesňového repertoáru v učebnici z hľadiska melodického postupu a spevnosti (zdroj: vlastné spracovanie)

Popis melodickéj línie		počet
1. stupeň	melódia s ascendentným sekundovým postupom od základného tónu	4
	ascendentno-descendentný typ melódie so sekundovým postupom od základného tónu (s max. dvomi opakovanými tónmi)	4
	melódia s ascendentným terciovým postupom od základného tónu	9
	melódia s descendantným pohybom k spodnému 5. stupňu začínajúca základným tónom	3
3. stupeň	melódia s ascendentným sekundovým postupom od 3. stupňa	1
	melódia s descendantným sekundovým postupom z 3. stupňa	1
	melódia s ascendentným terciovým postupom od 3. stupňa	1
	melódia s descendantným terciovým postupom z 3. stupňa	1
	melódia s descendantným pohybom k spodnému 5. stupňu začínajúca 3. stupňom	1
5. stupeň	melódia s descendantným sekundovým postupom z 5. stupňa	3
	melódia s descendantným terciovým postupom z 5. stupňa	9
	melódia s ascendentným pohybom k základnému tónu, začínajúca spodným 5. stupňom	3
INÉ	piesne s opakovanými tónmi	19
	piesne s väčším intervalovým skokom v melódii (kvinta, sexta)	11
	piesne s kantilénou	7

¹⁰ Do celkového počtu boli zarátané aj piesne typu *Kováč kuje*, kde sa tóny opakujú po dvojiciach.

Príklady vokálno-intonačných aktivít v učebnici

Ak spevácky prejav nie je intonačne a rytmicky presný, nespĺňa hudobné ani estetické kritériá. Efektívna výchova k čistej intonácii spolu s rozvojom speváckych návykov zintenzívňuje aj rozvoj hudobnosti. Napriek tomu, že intonačné aktivity predstavujú náročnú činnosť pre žiaka i učiteľa, možno ich aj v elementárnej podobe realizovať zaujímavo, radostne, aktívne a so splniteľnými požiadavkami. V nasledujúcom texte vyberáme niekoľko príkladov z učebnice:

- Aktivity rozvíjajúce oblasť hudobno-sluchové schopností, zamerané na sústredené počúvanie, rozlišovanie zvukov, neskôr v priebehu školského roka aj analyzovanie vlastností tónu, jeho sily, dĺžky, farby.

Poznáš zvuk?

Obr. 1: Príklad úlohy rozvíjajúcej hudobno-sluchové schopnosti
(Zdroj: Taylor, 2025a, s. 4)

- Aktivity rozvíjajúce rytmické cítenie – v učebnici nájdeme mnohé úlohy rozvíjajúce cítenie pulzu, rytmu, metra, aktivity zamerané na rytmizovanie slov, slovných spojení, či krátkych básní. V aktívnej činnosti si v priebehu roka žiaci osvoja elementárne rytmické hodnoty (osminová, štvrt'ová, polová nota a štvrt'ová pomlčka, ich rôzne kombinácie a príslušné rytmické slabiky) v 2/4 a 3/4 takte. Uvedomenú vokálnu rytmizáciu si precvičujú hrou na tele, hrou na ľahko ovládateľné nástroje, pohybom a aj v tvorivej činnosti, pri vytváraní vlastných príkladov.

Rytmické slabiky TITI

Spoj čiarou, čo k sebe patrí.

TITI

TA

Vytlieskaj rytmické cvičenia s použitím rytmických slabík TA a TITI.

a) Zaspievaj nasledujúcu pieseň a vyznač všetky noty TA.

Pec nám spadá

1. Pec nám spad - la, pec nám spad - la, kto že nám ja po - sta - vi,
2. Za - vo - la - sa, na sa - ra - ra, na sa - ra - ra, sa - ra - ra - ra.

b) Sprewádzaj pieseň Pec nám spadá hrou na tele.

pe - ciar

pec nám spad - la

Obr. 2: Príklad vysvetlenia náukového pojmu (rytmická slabika TITI), jeho rozlišovanie a upevňovanie v spojení s rytmizáciou sprievodu k piesni (Zdroj: Taylor, 2025a, s. 24 a 33)

- Aktivity rozvíjajúce chápanie postupu melódie, melodizujúce reč a smerujúce k uvedomovaniu melodických vzťahov v tónovom priestore *so – mi, so – la – so – mi, so – mi – do*. Intonácia vzťahu *so – mi* vychádza v učebnici z modelu kukučkovej zostupnej tercie, ktorá zodpovedá prirodzenej detskej deklamácii a umožňuje zapojiť aj intonačne a spevácky menej zdatných žiakov. Vzťahy *so – la – so – mi a so – mi – do* sú predstavené prostredníctvom drobných útvarov ľudovej slovesnosti a jednoduchých piesní a popevkov v rámci hlavnej časti hodín a aj v rámci rozospievania. Vzťahy sú vizuálne a vizuomotoricky konkretizované využitím fonogestiky¹¹, „obrázkovej partitúry“, intonačných schodíkov alebo farebných nôt a upevňované aj v iných komponentoch, vrátane tvorivej práce žiakov v podobe vlastnej melodizácie popevkov.

¹¹ Nie je povinná fonogestika v zmysle hudobno-pedagogickej koncepcie Z. Kodály, aj keď učebnica s ňou v elementárnej podobe pracuje.

Obr. 3: Portfólio príkladov vokálno-intonačných aktivít
(Zdroj: vlastné spracovanie podľa Taylor, 2025a)

Záver

Na základe predloženej analýzy učebnice *Hravá hudobná výchova 1* možno konštatovať, že tento didaktický materiál efektívne spĺňa komplexné požiadavky na rozvoj hudobných kompetencií žiakov 1. ročníka ZŠ. Kľúčovými atribútmi učebnice sú obsahová primeranosť vrátane zastúpenia slovenských ľudových piesní a tradičnej kultúry, didaktická systematickosť, hudobno-pedagogická kvalita, interdisciplinarita, lákavé vizuálne spracovanie, interaktívne prvky podporujúce aktívne zapojenie žiakov a v neposlednom rade metodická podpora pre učiteľov. Analýza piesňového repertoáru preukázala jeho rôznorodosť, a zároveň demonštrovala didakticky premyslenú štruktúru komplexne rozvíjajúcu hudobné schopnosti žiakov. Implementované vokálno-intonačné aktivity podporujú tvorivé a aktívne učenie a prispievajú k formovaniu hudobnej gramotnosti a hudobných kompetencií žiakov. Analýzou publikácie neboli identifikované žiadne nedostatky, finálne overenie prinesie jej aplikácia v reálnej školskej praxi.

Bibliografia

- NIVAM (2024). Štátny vzdelávací program. Vzdelávacie štandardy. Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra. [online]. Bratislava: NIVAM. Dostupné na: https://www.minedu.sk/data/files/11832_umenie-a-kultura.pdf [cit. 21. januára 2025].
- Stankovský, D. (1976). *Ludové piesne v klavírnej úprave pre ZDŠ*. Bratislava: SPN. 223 s.
- Taylor, D. – Küfhaberová, B. – Hlavová, J. – Knopová B. – Antoňů. J. (2020a). *Hravá hudební výchova 1: pracovní učebnice pro 1. ročník ZŠ*. Praha: Taktik. 56 s. ISBN 978-80-7563-249-4.
- Taylor, D. – Küfhaberová, B. – Hlavová, J. – Knopová B. – Antoňů. J. (2020b). *Hravá hudební výchova 1: metodická příručka pro vyučující hudební výchovy 1. ročníku ZŠ*. Praha: Taktik, 2020. 100 s. ISBN 978-80-7563-253-1.
- Taylor, D. – Küfhaberová, B. – Procházková, M. – Hudáková, J. – Sedlická, J. (2025a). *Hravá hudobná výchova 1: pracovná učebnica pre 1. ročník ZŠ*. Bratislava: Taktik. 64 s. ISBN 978-80-8180-708-4.
- Taylor, D. – Küfhaberová, B. – Procházková, M. – Hudáková, J. – Sedlická, J. (2025b). *Hravá hudobná výchova 1: metodická príručka pre učiteľov hudobnej výchovy 1. ročníka ZŠ*. Bratislava: Taktik. 100 s. ISBN 978-80-8180-707-7.
- Turek, I. (2014). *Didaktika*. Bratislava: Wolters Kluwer – ed. ŠKOLA. 618 s. ISBN 978-80-8168-004-5.

Príspevok je parciálnym výstupom projektu KEGA č. 009KU-4/2023 Vokálna intonácia v praxi základných a základných umeleckých škôl.

Mgr. et Mgr. art. Martina Procházková, PhD.

Katedra hudby
Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta,
Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok
martina.prochazkova@ku.sk

Mgr. Daniela Taylor, Ph.D.

Katedra hudební výchovy
Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta
Poříčí 538/31, 603 00 Brno, Česká republika
taylor@ped.muni.cz